



בש"פ 371/17 - משה אלגריסי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 371/17

כבוד השופט י' דנציגר
משה אלגריסי

לפני:
המבקש:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשה למתן רשות לערור

עו"ד שי לוי; עו"ד גיא מימון

בשם המבקש:

החלטה

לפני בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כבוד השופט א' יקואל) שניתנה ביום 25.12.2016 בעמ"ת 39883-12-16, בגדרה קיבל בית המשפט את ערר המשיבה על החלטת בית משפט השלום בפתח תקווה (כבוד השופטת א' כרייף) שניתנה ביום 18.12.2016 במ"ת 23413-10-16, ובה הורה בית המשפט על שחרור העורר למעצר בית בפיקוח.

רקע

1. כנגד המבקש הוגש כתב אישום, אשר על פיו ביום 29.9.2016 בשעה 23:30 או בסמוך לכך, התפרץ המבקש לביתה של המתלוננת בנתניה, בכך שפתח את חלון המרפסת, נכנס לתוך הבית וגנב כסף מזומן בסך 300 ש"ח וכן כרטיס חיוב. בנוסף, גנב המבקש טלפון נייד, כרטיס אשראי, 400 ש"ח, ו-150 יורו במזומן, השייכים לאחותה של

המתלוננת, וכן סכום של 4,300 ש"ח ושני כרטיסי חיוב השייכים לאחות נוספת של המתלוננת, בזמן שהשתיים שהו בבית המתלוננת. בהמשך לאמור, בשעה 04:13 או בסמוך לכך, ניסה המבקש שלוש פעמים למשוך כסף באמצעות כרטיס החיוב בכספומט בנתניה, ללא הצלחה, עד אשר נחסם הכרטיס לשימוש. בגין מעשים אלו, הואשם המבקש בעבירה של גניבה, לפי סעיף 384 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); בעבירה של התפרצות למקום מגורים לבצע עבירה, לפי סעיף 406(ב) לחוק; ובעבירה של הונאה בכרטיס חיוב, לפי סעיף 17 לחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה בקשה לעצור את המבקש עד תום ההליכים. ביום 30.10.2016 מצא בית משפט השלום בפתח תקווה כי ישנו כרסום משמעותי בחומר הראיות, ולאחר התרשמות חיובית מחלופת המעצר המוצעת ובפרט מהמפקחים המוצעים, הורה בית המשפט על שחרורו של המשיב למעצר בית מלא בבית אימו שבנתניה, בפיקוחן של אימו ושל בת זוגו של המשיב, תחת תנאים מגבילים.

3. על החלטה זו הגישה המשיבה ערר לבית המשפט המחוזי. המשיבה טענה כי חומר הראיות הקיים בתיק מקים תשתית ראייתית לכאורית מספיקה לשם הרשעת המבקש בעבירות המיוחסות לו, וכן עמדה על עברו הפלילי המכביד של המבקש, הכולל 18 הרשעות קודמות בעבירות רכוש ואליומות, כאשר האחרונה בהן הייתה בשנת 2015 ובמסגרתה נדון, בין היתר, ל-14 חודשי מאסר בפועל.

4. בהחלטתו מיום 6.11.2016, קיבל בית המשפט המחוזי את הערר, וקבע כי חומר הראיות הקיים מקים תשתית ראייתית לכאורית שיש בה את העוצמה הדרושה להרשעת המערער. בית המשפט לא מצא סתירות מהותיות בתשתית הראייתית, וקבע כי ככל שאכן קיימים פגמים בחומר הראיות, כפי שטען המבקש, אלה ניתנים לריפוי בהליך העיקרי, ובכל אופן אין בהם כדי לפגוע בתשתית הראייתית הגולמית בשלב מקדמי זה. נוכח האמור, הורה בית המשפט על מעצרו של המבקש עד להחלטה אחרת, וכן הורה כי בית משפט השלום יערוך דיון בסוגיות עילת המעצר וחלופת המעצר.

5. בהחלטתו מיום 18.12.2016, עמד בית משפט השלום על המלצתו החיובית של שירות המבחן, כפי שהובאה בתסקיר שהוגש לפניו, ולפיה ניתן לשחרר את המבקש לחלופת מעצר בבית אימו, תחת פיקוחה ותחת פיקוח בת זוגו. שירות המבחן ציין כי המלצתו ניתנת נוכח ההפחתה ברמת המסוכנות הנשקפת מן המבקש, ורצונו לשנות את אורחות חייו. בית המשפט קבע, בהתאם להמלצת שירות המבחן, כי חלופת המעצר ראויה בנסיבות העניין, ויש בה כדי לממש את תכלית המעצר. לאור זאת, הורה בית המשפט על שחרור המבקש לחלופה, בכפוף לתנאים המגבילים אשר נקבעו בהחלטתו מיום 30.10.2016.

6. על החלטה זו הגישה המשיבה ערר נוסף. המשיבה טענה כי לא ניתן לתת במבקש את מידת האמון הנדרשת לשם שחרורו לחלופת מעצר. עוד נטען, כי אין לייחס משקל רב להמלצותיו החיוביות של שירות המבחן, שכן אלה הושתתו בעיקר על דברים שמסר המבקש בעצמו לשירות המבחן, אשר לא נבדקו באופן אובייקטיבי. מעבר לכך, נטען כי במסגרת עריכת התסקיר לא נערכו למבקש בדיקות סמים, לא ניתן משקל מספק לעברו הפלילי, וכי אין ביכולתן של המפקחות המוצעות להציב גבולות עבירו, ויש בכל אלה כדי להצדיק דחיית המלצתו של שירות המבחן.

7. בהחלטתו של בית המשפט המחוזי מיום 25.12.2016, היא מושא הבקשה שלפנינו, הוחלט על קבלת הערר. בית המשפט קבע כי קיים קושי של ממש לייחס למבקש את מידת האמון המתבקשת לצורך שחרורו לחלופת מעצר, בין עמוד 2

היתר נוכח נסיבות המקרה, הכוללות את עברו הפלילי המכביד ואת העובדה שהעבירות המיוחסות לו בוצעו, לכאורה, מספר חודשים לאחר ששוחרר ממאסר, ובזמן שמאסר על-תנאי מרחף מעל ראשו. על כן, ולמרות התרשמותו החיובית של שירות המבחן מחלופת המעצר המוצעת, בית המשפט קבע שאין מקום לשחרר את המבקש לחלופה. בית המשפט הטעים כי על אף הדברים שמסר המבקש באשר להטבה במצבו ולכך שהפסיק לצרוך סמים, אין בהם כדי להוות אינדיקציה מספקת לשם הפרכת המסוכנות הנשקפת ממנו. כך גם ציין בית המשפט כי הוא מתקשה לקבל את התרשמותו של שירות המבחן מהתמתנות באורחות חייו של המבקש, נוכח העובדה שביצע את העבירות המיוחסות לו כ-10 חודשים לאחר שחרורו ממאסר. כמו כן התקשה בית המשפט לקבל את השינוי שחל, לכאורה, בהתאמת אימו של המבקש כמפקחת עבורו. לשיטת שירות המבחן, על אף שבעבר לא נמצאה האם כדמות שבכוחה להציב גבולות עבור המבקש, כעת – משחלה, לכאורה, הפחתה במידת הסיכון הנשקפת מן המבקש – ניתן לאשרה כמפקחת. בית המשפט דחה התרשמות זו, וקבע כי לא חלה הפחתה במידת הסיכון הנשקפת מן המבקש, וגם אם אכן הייתה חלה הפחתה שכזו, לא היה בה כדי לשנות את חוסר יכולתה של האם להוות דמות סמכותית ומכוונת עבור המבקש. לבסוף, התייחס בית המשפט לטענתו של המערער לפיה היה על בית המשפט המחוזי להתייחס כבר בהחלטתו מיום 6.11.2016 לחלופת המעצר המוצעת. בית המשפט דחה טענה זו, וציין כי הורה בהחלטה האמורה על בחינת סוגיות עילת המעצר וחלופת המעצר. נקבע, כי לא הייתה בהחלטה זו כל קביעה אשר היה בה כדי ליצור ציפייה כלשהי לפיה המבקש ישוחרר בוודאות לחלופת מעצר, וגם אם הייתה נוצרת ציפייה שכזו, אין בה כדי להאפיל על אינטרס ההגנה על שלום הציבור ובטחונו.

מכאן הבקשה שלפנינו.

תמצית הטענות בבקשה

8. המבקש טוען – באמצעות באי-כוחו, עו"ד שי לוי ועו"ד גיא מימון – כי לפנינו החלטות סותרות של הערכאות השונות, ויש לאמץ את החלטתו של בית משפט השלום אשר בחן בצורה מעמיקה יותר את חלופת המעצר המוצעת, ובפרט בחן באופן בלתי אמצעי את המפקחים המוצעים. כך גם חוזר ומדגיש המבקש, כי חלופת המעצר המוצעת בעניינו נמצאה ראויה ומתאימה על ידי שירות המבחן. עוד נטען, כי עילת המעצר בעניינו של המבקש אינה מצויה ברף הגבוה, שכן עסקינן בעבירות רכוש בהיקף לא רחב, וניתן לאיין את הסיכון הנשקף מן המבקש באמצעות חלופה ופיקוח של שירות המבחן. כך גם נטען, כי בית המשפט לא נתן משקל ראוי להתרשמותו של בית משפט השלום מן המפקחים, ובפרט מאימו של המבקש, וכי קביעותיו באשר לפגמים הקיימים בתסקיר שירות המבחן, הן קביעות "כמעט דוגמיות", הנשענות על המעשים המיוחסים למבקש ועל עברו הפלילי תוך התעלמות מהעובדה שהוא מצוי כיום בתהליך חיובי של שיקום.

דיון והכרעה

9. לאחר עיון בבקשה, ובהחלטותיהן של הערכאות הקודמות, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה של הבקשה להידחות, אף מבלי להידרש לתגובת המשיבה.

10. כידוע, רשות לערור ב"גלגול שלישי" על החלטות בענייני מעצרים תינתן רק במקרים חריגים בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, או במקרים בהם קיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת.

[ראו למשל: בש"פ 8754/16 מתתיהו נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (14.11.2016); בש"פ 5090/16 אביכזר נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (6.7.2016); בש"פ 3133/16 מסוודה נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (17.4.2016)]. הבקשה שלפני אינה מעוררת שאלה עקרונית החורגת מעניינו הפרטני של המבקש, והיא אינה מעלה נסיבות מיוחדות המצדיקות מתן רשות ערר. כך גם אין בעובדה שהתקבלו בערכאות דלמטה הכרעות סותרות, כשלעצמה, כדי להצדיק מתן רשות לערור ב"גלגול שלישי" [ראו למשל: בש"פ 374/17 אבו צדקה נ' מדינת ישראל, פסקה 11 וההפניות שם (18.1.2017)].

11. למעלה מן הצורך, אציין כי גם לגופו של עניין לא מצאתי לנכון להתערב בהחלטתו של בית המשפט המחוזי שלא לשחרר את המבקש לחלופת מעצר. בקשתו של המבקש נסובה במידה רבה סביב הטענה לפיה בית המשפט לא נתן משקל הולם לתסקיר שירות המבחן שניתן בעניינו, במסגרתו הומלץ על שחרורו לחלופת מעצר בבית אימו תחת פיקוח. אכן, תסקיר שירות המבחן מהווה שיקול חשוב בעת בחינתה של חלופת מעצר, אולם הוא אינו חזות הכל. כלל ידוע הוא כי "בית המשפט אינו מחויב באימוץ מסקנתו של שירות המבחן בתסקיר המעצר, שכן זה מהווה כלי עזר בלבד לגיבוש ההחלטה בשאלת אפשרות שחרורו של נאשם לחלופת מעצר, ואינו כובל את שיקול דעתו של בית המשפט" [בש"פ 5233/13 אלאוף נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (24.7.2013)]. ראו גם, למשל: בש"פ 6312/16 עומסי נ' מדינת ישראל, פסקה 24 (10.10.2016); בש"פ 4342/15 מדינת ישראל נ' בדיר, פסקה 20 (25.6.2015)]. בית המשפט נימק את החלטתו שלא לאמץ את המלצתו של שירות המבחן, בין היתר משום שהיא נסמכה על דברים אשר מסר המבקש בעצמו אודות ההטבה שחלה לכאורה במצבו, שאין בהם כדי להוות "אינדיקציה איתנה" להפחתה במסוכנות הנשקפת ממנו, וכן בשל השינוי בעמדת שירות המבחן באשר להתאמת האם כמפקחת עבור המבקש. בעניין זה קבע בית המשפט כי גם אם אכן הופחתה רמת הסיכון הנשקפת מן המבקש, ולשיטתו לא כך הדבר, אין בכך די כדי להשליך על יכולתה של האם להציב גבולות עבור המבקש. קביעה זו מקובלת עלי. כך גם לא ניתן להתעלם מעברו הפלילי המכביד של המבקש, הכולל 18 הרשעות בגין ביצוע עבירות שונות של גניבה, התפרצות למקום מגורים, היזק לרכוש והחזקת סמים לשימוש עצמי, אשר בגין ריצה מספר עונשי מאסר ממושכים. יתר על כן, העבירות המיוחסות למבקש בוצעו, לכאורה, כעשרה חודשים בלבד לאחר ששוחרר ממאסר, וכאשר מאסר מותנה בר-הפעלה מרחף מעל ראשו. בנסיבות אלה, לא שוכנעתי כאמור כי יש מקום להתערב בהחלטתו של בית המשפט המחוזי שלא לשחרר את המבקש לחלופת מעצר.

12. סוף דבר, הבקשה נדחית איפוא.

ניתנה היום, כ"ו בטבת התשע"ז (24.1.2017).

ש ו פ ט